

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 16. septembra 2004*

V zadevi C-366/02,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES,

ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Halle (Nemčija) s sklepom z dne 30. septembra 2002, ki je prispel 14. oktobra 2002, v postopku

Gerd Gschoßmann

proti

Amt für Landwirtschaft und Flurneuordnung Süd,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik, R. Schintgen (poročevalec), sodnik, in N. Colneric, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Léger,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za G. Gschoßmanna R. Zimmermann, Rechtsanwalt,
- za Amt für Landwirtschaft und Flurneuordnung Süd E. Stübner, zastopnik,
- za Komisijo Evropskih skupnosti M. Niejahr, zastopnik,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
27. maja 2004

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 9 Uredbe Sveta (EGS) št. 1765/92 z dne 30. junija 1992 o uvedbi sistema podpore za pridelovalce določenih poljščin (UL L 181, str. 12) in člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 1251/1999 z dne 17. maja 1999 o uvedbi sistema podpore za pridelovalce določenih poljščin (UL L 160, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil predložen v okviru spora med G. Gschoßmannom, kmetom, in Amt für Landwirtschaft und Flurneuordnung Süd (uradom za kmetijstvo in arondacijo, v nadaljevanju: urad) glede zahtevka za povračilo kompenzacijskih plačil.

Pravni okvir

- 3 Iz druge uvodne izjave Uredbe št. 1765/92 je razvidno, da je cilj sistema podpore za pridelovalce določenih poljščin, uvedenega z navedeno uredbo, zagotavljanje boljšega ravnovesja na trgu s tem, da se cene v Skupnosti približajo cenam na svetovnem trgu in da se s kompenzacijskim plačilom pridelovalcem nadomestijo izgube dohodka, ki izvirajo iz tega prilagajanja.

- 4 Uredba št. 1765/92 predvideva tudi dodelitev kompenzacijskih plačil za površine, namenjene poljščinam ali prahi. Člen 9 te uredbe pa določena zemljišča izključuje iz navedenih kompenzacijskih plačil:

„Zahtevkov glede kompenzacijskih plačil, vključno s praho, ni mogoče predložiti za zemljišča, ki so bila do 31. decembra 1991 namenjena trajnim pašnikom, trajnim nasadom, gozdovom ali uporabljena v nekmetske namene.“

- 5 Isto uredbo izvaja zlasti Uredba Komisije (EGS) št. 2780/92 z dne 24. septembra 1992 o pogojih dodelitve kompenzacijskih plačil v okviru sistema podpore pridelovalcem določenih poljščin (UL L 281, str. 5).

- 6 Točka II Priloge I k Uredbi št. 2780/92, kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1959/94 z dne 27. julija 1994 (UL L 198, str. 93), opredeljuje trajne nasade:

„Nasadi, ki niso v kolobarju in niso trajni pašniki, in so na istem zemljišču pet let in več ter imajo zaporedne pridelke, razen večletnih poljščin, navedenih v Prilogi II.“

- 7 Uredbo št. 2780/92 je nadomestila Uredba Komisije (ES) št. 658/96 z dne 9. aprila 1996 (UL L 91, str. 46). Opredelitev pojma „trajni nasadi“ v Prilogi I, točka 2, k tej uredbi pa je v bistvenem ostala enaka, in sicer:

„Nasadi, ki niso v kolobarju in niso trajni pašniki, in so na istem zemljišču pet let ali več in imajo zaporedne pridelke, razen večletnih nasadov.“

- 8 Uredbo št. 1765/92 je nadomestila Uredba št. 1251/1999, katere člen 7, prvi pododstavek, predvideva:

„Zahtevkov glede kompenzacijskih plačil ni mogoče predložiti za zemljišča, ki so bila do 31. decembra 1991 namenjena trajnim pašnikom, trajnim nasadom, gozdovom ali uporabljena v nekmetske namene.“

- 9 Podrobna pravila za uporabo Uredbe št. 1251/1999 vsebuje Uredba Komisije (ES) št. 2316/1999 z dne 22. oktobra 1999 (UL L 280, str. 43), ki je nadomestila Uredbo št. 658/96. Opredelitev pojma „trajni nasadi“ v Prilogi I, točka 2, k Uredbi št. 2316/1999 ustreza opredelitvi iz Priloge I, točka 2, k Uredbi št. 658/96, in sicer:

„Nasadi, ki niso v kolobarju in niso trajni pašniki, in so na istem zemljišču pet let ali več in imajo zaporedne pridelke, razen večletnih nasadov.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- ¹⁰ G. Gschoßmann je od urada prejemal kompenzacijska plačila za zemljišča, na katerih je nekoč obdeloval sadne plantaže, porasle z jablanami.
- ¹¹ V skladu s predložitvenim sklepom se ta zemljišča razdelijo na tri kategorije:
- zemljišča iz prve kategorije so bila 31. decembra 1991 še posajena z jablanami, ki niso bile več škropljene. Jabolka leta 1991 tudi niso bila več obrana. Odločitev o izkrcitvi zadevnih zemljišč je bila že sprejeta in ta se je potem tudi izvedla;
 - na zemljiščih druge kategorije so bila drevesa do referenčnega datuma že podrta, ampak še niso bila odstranjena, kar je onemogočalo kakršno koli obdelovanje polja. Odstranjevanje teh dreves se je izvedlo šele veliko kasneje;
 - na zemljiščih iz tretje kategorije so bila drevesa že podrta in odstranjena, ampak zemljišča še niso bila določena za novo rabo.

- 12 Z odločbo z dne 15. junija 2001 je urad zahteval delno povračilo kompenzacijskih plačil, ker so zadevna zemljišča, ki so „bila 31. decembra 1991 namenjena [...] trajnim nasadom [...] ali uporabljena v nekmetske namene“, spadala pod izjemo, predvideno v členih 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999.
- 13 Ker je Verwaltungsgericht Halle dvomilo o razlagi zadevnih določb Skupnosti, je Sodišču v predhodno odločanje predložilo naslednja vprašanja:

- „1. Ali raba zemljišč za trajne nasade v smislu člena 9 Uredbe [...] št. 1765/92 [...] ali člena 7 Uredbe [...] št. 1251/1999 [...] zahteva obdelovanje rastlin, ki so na teh zemljiščih, in sicer v tem primeru jablan?
2. Ali se zemljišča še uporabljajo za trajne nasade, če lastnik ali zakupnik v obdobju rasti opusti uporabo insekticidov in nato dreves ne obira več?
3. V primeru zavrnilnega odgovora na drugo vprašanje, ali raba zemljišč za trajne nasade preneha, če se lastnik ali zakupnik odloči, da bo v bližnji prihodnosti podrl jablane, ne da bi to odločitev izvedel pred referenčnim datumom? Ali bi bil odgovor drugačen, če je pred referenčnim datumom za izkrčitev zadolženo drugo podjetje?

4. Če bo tudi odgovor na tretje vprašanje zavrnilen, ali raba zemljišč za trajne nasade preneha, če je lastnik ali zakupnik podrl jablane, ne da bi imel namen posaditi nova drevesa, in z drugimi besedami: ali v takem primeru rok za izkrčitev 31. december 1991 ustreza roku, ki ga je treba upoštevati pri sistemu podpore?

5. Če bo tudi odgovor na četrto vprašanje zavrnilen, ali raba zemljišč za trajne nasade preneha z odstranitvijo podrlih dreves z zemljišč pred referenčnim datumom, da bi jih določili za njive?

6. Če bi katera koli od zgoraj navedenih okoliščin pomenila prenehanje rabe zemljišč za trajne nasade, se postavlja vprašanje, ali je treba zemljišča v smislu ene od dveh zgoraj navedenih uredb za namene njihove rabe za trajne nasade po prenehanju rabe do referenčnega datuma razvrstiti kot zemljišča, uporabljena v neekmetijske namene, in v primeru pritrdilnega odgovora na to vprašanje, ali lahko ena od teh okoliščin povzroči, da ta razvrstitev preneha?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- ¹⁴ S prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba preizkusiti skupaj, predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999

razlagati tako, da izključitev zemljišč, namenjenih za trajne nasade, iz kompenzacijskih plačil zahteva, naj bi bila zadevna zemljišča obdelana in zlasti, naj bi bili v obdobju rasti uporabljeni insekticidi in pridelki obrani.

- 15 Kot sta navedla Komisija in generalni pravobranilec v točki 16 in naslednjih sklepnih predlogih, se člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 nanašata samo na rabo zemljišč, bodisi namenjenih trajnim pašnikom, trajnim nasadom ali gozdovom bodisi uporabljenih v nekmetske namene, ne da bi zahtevala obdelovanje v ožjem pomenu besede.
- 16 Trajni pašniki in gozdovi se dejansko lahko uporabijo kot taki, ne da bi bila zemljišča obdelana. V teh okoliščinah in brez nasprotnega dokaza v upoštevni predpisih Skupnosti bi bilo nedosledno zahtevati obdelovanje zemljišč, če se uporabljajo za trajne nasade, ne pa če so namenjena trajnim pašnikom ali gozdovom.
- 17 Poleg tega bi bila zahteva po obdelovanju zemljišč težko združljiva s skrbjo zakonodajalca Skupnosti, izraženo v sedemnajsti uvodni izjavi Uredbe št. 1765/92 in v šestindvajseti uvodni izjavi Uredbe št. 1251/1999, naj se iz kompenzacijskih plačil izključi zemljišča, ki niso bila obdelovana neposredno pred začetkom veljavnosti zadevnega sistema podpore. Zahteva po obdelovanju zemljišč, da bi bila ta izključena iz kompenzacijskih plačil, naj bi imela za posledico, da bi postala do kompenzacijskih plačil upravičena zemljišča, ki pred 31. decembrom 1991 niso bila posejana, ampak so bila spremenjena v njive samo zato, da bi se prejela navedena plačila.

- 18 Ker za to, da bi bila izključena iz kompenzacijskih plačil, zadostuje, da so zadevna zemljišča uporabljena za trajne nasade, ne da bi morala biti obdelana, se v ta namen še toliko manj zahteva, naj bi bili uporabljeni insekticidi ali pridelki obrani.
- 19 Zato je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 razlagati tako, da izključitev zemljišč, namenjenih trajnim nasadom, iz kompenzacijskih plačil ne zahteva, naj bi bila zemljišča obdelana, niti, posebej, naj bi bili uporabljeni insekticidi ali pridelki obrani.

Tretje, četrto in peto vprašanje

- 20 Predložitveno sodišče s tretjim, četrtem in petim vprašanjem, ki so tesno povezana, v bistvu sprašuje, ali je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 razlagati tako, da v primeru pridelave jabolk raba zemljišč za trajne nasade preneha v trenutku, ko se pridelovalec odloči podreti jablane ali zaupati to nalogo drugemu podjetniku, ob dejanskem poseku jablan ali pa ob odstranitvi podrtih dreves.
- 21 Ker iz odgovora na prvo vprašanje izhaja, da za izključitev iz kompenzacijskih plačil zadostuje, da so bila zemljišča namenjena trajnim nasadom, ne da bi morala biti

obdelana, ta pogoj očitno ni več izpolnjen, če so bila v primeru sadnih nasadov drevesa podrta, a še ne odstranjena.

- 22 Nasprotno pa preprosta odločitev, da se drevesa podrejo, ne da bi bila ta odločitev uresničena, ne pomeni, da zemljišča niso porasla s trajnimi nasadi.
- 23 Zato je treba na tretje, četrto in peto vprašanje odgovoriti, da je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 razlagati tako, da v primeru pridelave jabolk raba zemljišč za trajne nasade preneha, ko so sadna drevesa podrta, čeprav še niso odstranjena. Vendar pa preprosta odločitev, da se drevesa podrejo, ne da bi bila ta odločitev uresničena, ne pomeni, da zemljišča niso porasla s trajnimi nasadi.

Šesto vprašanje

- 24 Predložitveno sodišče s šestim vprašanjem sprašuje, ali je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 razlagati tako, da je treba zemljišča šteti kot uporabljena v nekmetske namene, ko se prenehajo uporabljati za trajne nasade.

- 25 Kot je ugotovil tudi generalni pravobranilec v točki 25 sklepnih predlogov, uporaba zemljišč v kmetijske namene predpostavlja njihovo rabo za gojenje rastlin ali živali.
- 26 Zato zemljišč, ki niso več rabljena za trajne nasade, ni mogoče šteti, kot da so uporabljena v nekmetijske namene, če se dokaže, da niso rabljena za gojenje drugih rastlin ali živali. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je bil ta pogoj v tem primeru izpolnjen.
- 27 Zato je treba na šesto vprašanje odgovoriti, da je treba člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 razlagati tako, da je treba zemljišča, ki niso več rabljena za trajne nasade, šteti kot uporabljena v nekmetijske namene, če se dokaže, da niso namenjena za gojenje drugih rastlin ali živali.

Stroški

- 28 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. Člen 9 Uredbe Sveta (EGS) št. 1765/92 z dne 30. junija 1992 o uvedbi sistema podpore za pridelovalce določenih poljščin in člen 7 Uredbe Sveta (ES) št. 1251/1999 z dne 17. maja 1999 o uvedbi sistema podpore za pridelovalce določenih poljščin je treba razlagati tako, da izključitev zemljišč, namenjenih trajnim nasadom, iz kompenzacijskih plačil ne zahteva, naj bi bila zemljišča obdelana, niti, posebej, naj bi bili uporabljeni insekticidi ali pridelki obrani.
- 2.. Člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 je treba razlagati tako, da v primeru pridelave jabolk raba zemljišč za trajne nasade preneha, ko so sadna drevesa podrta, čeprav še niso odstranjena. Vendar pa preprosta odločitev, da se drevesa podrejo, ne da bi bila ta odločitev uresničena, ne pomeni, da zemljišča niso porasla s trajnimi nasadi.
3. Člena 9 Uredbe št. 1765/92 in 7 Uredbe št. 1251/1999 je treba razlagati tako, da je treba zemljišča, ki niso več rabljena za trajne nasade, šteti kot uporabljena v nekmetske namene, če se dokaže, da niso namenjena za gojenje drugih rastlin ali živali.

Podpisi